№ 130

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 13 Czerwca v. s. 1819 roku.

Obserwacye meteorologiczne.	Czas obserwacyi	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmia. w powie
	dnia 12 godz. 3 z połu.	27 cal. 8, 4 lin.	+ 15, stopn.	Zachodni	Pochmurne
	— 12 godz. 10 wiecz.	27 — 8, 6 —	+ 13, —	Zachodni	Pochmurne
	— 13 godz. 5 z rana	27 — 8, 5	+ 10, 5. —	Południ.	Pochmurne

KRÓLESTWO POLSKIE.

Razem z numerem 189 *gazety codzienney* warszawskiey otrzymaliśmy załączone do tey gazety następujące uwiadomienie:

Do prenumeratorów gazety Codzienney.

W gazecie wczorayszey uniewinniliśmy się wam Szanowni prenumeratorowie z przeszło trzech tygodniowego opóźnienia, i zobowiązaliśmy się wydaniem zaległych numerów to opóźnienie nagrodzić. Posłuszni postanowieniu JO. Xięcia Namiestnika z dnia 22 maja r. b. (obacz Ner. 117 Kur. Lit.) wczoray w gazecie umieszczonego, poddaliśmy to nasze Peryodyczne pismo pod cenzurę rządową. — Gdy drugi Numer już był prawie gotowy, odbieramy rozkaz Urzędu Municypalnego, wyłączający nas zpod powyższego, ogólnego dla wszystkich Pism Peryodycznych przepisanego prawa. Rozkaz ten brzmi jak następuie:

Urząd Municypalny Miasta Stołecznego Warszawy

Do Wielmożnego Hrabi Kicińskiego właściciela drukarni.

Gdy stosownie do Postanowienia JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 22 z. m. wszelkie pisma peryodyczne bez cenzury nie mogą wychodzić, więc nim dalsze w tey mierze przez władzę właściwą wydane będą przepisy; w skutku reskryptu Kommissyi Rządowey wyznań religiynych i oświecenia publicznego z daty dzisieyszey Nro 3,375 *zaleca* W. Hrabi Kicińskiemu właścicielowi drukarni, którą w dniu onegdayszym z woli rządu otworzono, ażeby żadnego Pisma peryodycznego *nie ważył się* bez cenzury wydawać, z wydawaniem zaś gazety codzienney zupełnie się wstrzymał, dopóki do jey wydawania dalszego nie otrzyma wyraźnego pozwolenia Rządu. *Woyda.*

Leśkiewicz S. J.

Odebrawszy taki rozkaz, uciekliśmy się natychmiast pod opiekę i sprawiedliwość JO. Xięcia Namiestnika, a lubo pewni jesteśmy, iż rozkaz ten jako przeciwny artykułowi drugiemu wyżey wspomnionego postanowienia JO. Xięcia Namiestnika, cofnionym zostanie, może jednak nastąpić jaka przerwa o którey dla uniewinnienia się, Szanownych Prenumeratorów i Publiczność uprzedzamy.

Działo się w Warszawie d. 15 czerwca 1819 r.

Wydawcy Gazety codzienney
Hrabia *Kiciński.* *T. Morawski.*

ANGLIA

(*z Korr. Hamb.*) *Londyn, dnia* 1 *czerwca.* Przeszłey soboty przybył tu Xiążę *Leopold Sax-Coburg*, i wyjechał natychmiast do letniego mieszkania swego do *Claremont*, gdzie podczas niebytności jego różne nowe urządzenia poczyniono. Nayskrytsze nawet życzenie Xięcia starano się uprzedzić, i niespodzianie uradowany został, szczególniey poprawami w upodobanych sobie pokojach, które poświęcone są pamięci tak drogiey dla niego małżonki.

Dnia 28 maja, w rocznicę urodzin wiekopomney pamięci *Pitta*, liczne zawiązane pod tém imieniem po całym kraju kluby odprawiły uroczyste zgromadzenia. Tu w gospodzie londyńskiey zgromadziło się pod prezydencyą Xięcia *Wellingtona* więcey 300 osób.

Jutro skończy się żałoba po zmarłey królowéy.

(*z gaz. berl.*) Mówią tu, że Xiążę *Wellington* uda się w tym miesiącu z ważnemi poleceniami do *Sztokolmu.*

Publiczne i prywatne wiadomości zgodnie ze wszystkich stron donoszą, że przesilenie finansowe, w jakiém się Anglia znayduje, staje się coraz niebezpiecznieyszém. Trzy wielkie domy londyńskie, PP. *Oppenheimer*, *J. Hulle* i *Godfried Felze*, przestały płacić. Bankructwa te, które wiele innych za sobą pociągną, są przyczyną nagłego spadania papierów. "Jeszcześmy nie przyszli (wyraża jedno z doniesień prywatnych) do końca tey smutney historyi." W stanie tym, w jakim się Anglia teraz znayduje, mogą Stany Zjednoczone spokoynie zająć posiadłość obu *Floryd* i rozszerzać granice swoje ku zachodowi, ile się im podoba; nie mają żadney przyczyny obawiać się woyny z dawnieyszą swoją ziemią macierzyńską.

W *Carlisle* w pospólstwie jest wielka niespokoyność, tak, że woyska, mające wyyśdź, znowu na mieyscu zostały. Przędzarze zgromadzili się i wydali do publiczności odezwę, w którey nędzę swoję żywemi wyrazami malują. Przeciwnie w *Liverpool* handel się podnosi. Sprowadzają tam wiele bawełny z Indyy wschodnich; jest ona podleysza od amerykańskiey, ale tańsza, i do teraźnieyszey roboty dość dobra.

Maubreuil dawał d. 14 maja w *Londynie* wielką ucztę, dla wielu woyskowych zaciągnie-

nych, przez jednego z dawnieyszych adjutantów *Murata*, do służby powstańców. Przeznaczony do wyspy ś. *Heleny* lekarz znaydował się także na tey uczcie.

AUSTRYA.

(*z gaz. berl.*) *Wiedeń*, *dnia 2 czerwca*. Cesarz nadał młodemu Xięciu *Reichsstadt* za herb: czarnego lwa na złotém polu.

Józefińska medyczno-chirurgiczna akademija ma bydź zniesiona i do tuteyszego uniwersytetu przyłączona.

SZWECYA.

(*z gaz. berl.*) Jedna z gazet paryzkich zawiera następujący półurzędowy artykuł: „Osobliwsze wiadomości względem Szwecyi, które krążą od niejakiego czasu a nawet w niektórych gazetach były umieszczone, zdają się bydź prawie zupełnie wymysłem osób, które, nie wyrozumiawszy dobrze niektórych faktów, resztę podług swego widzimisię dodały. Cała rzecz zasadza się na przyjętych od Szwecyi na zawartym w *Kiel* traktacie obowiązkach, przyjęcia na siebie z powodu odstąpienia Norwegii, części publicznych długów duńskich. Długi te mają bydź stosownie do ludności Norwegii podzielone na Daniją i Norwegiją. Nic nie zdaje się bydź prostszém i sprawiedliwszém; ale że długi te wynoszą ogromną summę, rząd szwedzki usiłował uwolnić się od tego obowiązku, twierdząc, że Danija nie uskuteczniła w zupełności warunków traktatu, i że Nowegijanie, wzbraniając się odstąpienia swego kraju, narazili Szwecyą na nadzwyczayne wydatki. Danija odpowiedziała na to, że opor Norwegijanów nie był jey sprawą, a zrzekłszy się dla Szwecyi praw swoich, żąda zupełnego uskutecznienia traktatu."

TURCYA

(*z Korr. Hamb.*) *Konstantynopol*, *dnia 25 kwietnia*. Każdy zagraniczny poseł otrzymuje od Porty za przybyciem swojém pozwolenie odwiedzenia *raz jeden* meczetów w stolicy. Nigdy jednak powolność ta nie była posunioną do takiego stopnia, jak dla Cesarskiego Internunciusza, Hrabiego *Lützow*, który od przewodników swoich i zgromadzonych widzów z naywiększą uprzeymością przyjęty został.

Jenerał *Savary* (Xiążę *Rovigo*), po wiadomey niespokoyney scenie, opuścił *Smirnę* i udał się do *Londynu*.

Przeznaczony na tłómacza Porty, *Constantin Morousi*, niespodzianie z urzędu zrzucony i na wygnanie skazany został.

Halib Effendi zdobył także i *Mekkę*, a tém samém odniósł nowe, zaszczytne dla siebie, nad Wehabitami zwycięztwo.

AMERYKA POŁUDNIOWA.

Przybyły do *Londynu* poseł rządu chiliyskiego, *Don Ant. Yrissarri* przywiózł z sobą kopią traktatu, w celu oswobodzenia *Peru*, między rządem *Chili* a rządem *Buenos-Ayres* zawartego. Obadwa rządy obowiązują się do uzbrojenia wspólney wyprawy przeciw *Lima*. Zaręczają ogłosić *Peru* za wolny i niepodległy kray, skoro tylko Hiszpani będą zwyciężeni i ztamtąd ustąpią, i obowiązują się, po uskutecznieniu tego przedsięwzięcia, wyprowadzić woysko swoje na powrót, chybaby rząd *Peru* życzył dłuższego ich pobytu. Żadna kontrybucya, pod jakimbądź tytułem, nie ma bydź wybierana od mieszkańców, tylko koszta wyprawy tey mają bydź zwrócone przez kray ten pobratymczy, skoro tylko niepodległość jego zupełnie ustaloną zostanie. Traktat ten, który, jak twierdzą, na żądanie mieszkańców *Limy*, d. 5 lutego t. r. w *Buenos-Ayres* między *D. Gregorio Fagele*, ministrem stosunków zewnętrznych zjednoczonych prowincyy *Rio de la Plata* i ze strony *Chili* przez półkownika *D. Ant. de Yrissari* zawarty został, składa się z 6 artykułów, a ratyfikacye mają bydź zamienione w przeciągu 60 dni.

WYSPA Ś. HELENY.

W gazecie berlińskiey czytamy z *Londynu* pod 28 maja, co następuje: „*Napoleon* jest częstokroć przez cały dzień posępny i milczący; ale często znowu wznosi się umysł jego nad przeciwności losu, wtedy jest tak wesoły i imponujący jak był w dniach swojego szczęścia. Nié masz godziny, żeby o synu swoim nie mówił. Przy każdey okoliczności, którąby w jakimkolwiek względzie do niego zastosować można, odzywa się zaraz: „Takim to niech syn móy będzie!" Cierpi on częste dolegliwości; nabrzmiała mu jedna noga; w pokoju jego stoją dwa łóżka i kładnie się na drugiém, kiedy na pierwszém spokoyności znaleźć nie może. Zwyczaynie jada sam jeden z jenerałem *Bertrand*, i pisze albo dyktuje bez przerwy. Gubernator usiłował nieraz bydź u niego, ale *Bonaparte* kazał mu zawsze odpowiedzieć: "Jeśli przychodzi, aby go jako posługacz kata zamordował, wtedy drzwi ma dla siebie otwarte." Pani *Bertrand* znayduje się zwyczaynie dwa razy na tydzień z mężem swoim w towarzystwie *Bonapartego*. Jest ona niejako przyczyną bytności jego na wyspie ś. *Heleny*. Chciał on był z *Rochefort* udać się na okręt amerykański. Pani *Bertrand* (rodowita Angielka, z domu *Dillon*) rzuciła mu się do nóg, i zaklinała go, żeby się oddał Anglikom; są oni wspaniałym narodem, mówiła ona. (Teraz mówi inaczey.)— Szczególnieyszą miłość ma *Bonaparte* dla Cesarza Chińskiego, swego brata; zostają oni w przyjaźnych stosunkach, i przesyłają sobie nawzajem podarki. Członkowie rodziny *Bonapartego* robią corok składkę, dla polepszenia jego bytu. Niechce on nigdy widzieć chirurga *Baxter*; bo wie, że jest szpiegem a nawet kłamcą i oszczercą."

Daley czytamy w teyże gazecie berlińskiey z *Londynu* pod 1 czerwca: „Okręt żeglugi wschodnio-indyyski, *Jen. Graham*, przybył do *Portsmouth*. Znaydował się on d. 4 marca przy wyspie ś. *Heleny*, ale niczego się nie dowiedział, tylko, że *Bonaparte* jeszcze żyje, i że od dwoch lat nie wychodził za oznaczony sobie okrąg i rzadko kiedy za domem się ukazuje.

Wolno Drukować. Ignacy Reszka Kom. Cens. Csl.— w Wilnie w Drukarni Redakcyi pism peryod

Ogłoszenia.

1 Ukaz JEGO JMPERATORSKIEY MOŚCI Samowładnącego całą Rossyą, z Wileńskiego Gubernialnego Rządu.

Pomieniony Rząd wysłuchawszy Ukazu Rządzącego Senatu, przez który, po wysłuchaniu na Powszechném Zebraniu S. Petersburskich Departamentow zapiski, z wywodu tegoż Zebrania względem sądzonéy w niém sprawy wymagaiącéy postanowienia, ażeby żydzi nie byli dopuszczanymi do władania obywatelskimi włościanami, postanowił: chociaż postanowieniem Powszechnego Zebrania Rządzącego Senatu S. Petersburskich Departamentow, 1812 grudnia 13 dnia, opartém na konstytucyach 1496 i 1775 roku, i Ukazach Rządzącego Senatu, 1800 grudnia 11 dnia i 1801 lipca 15, surowo zalecono było wszystkim Rządom Gubernialnym przyłączonych od Polski kraju Gubernii, ażeby żydzi wiosek i włościan obywatelskich pod żadnym pozorem i nazwiskiem odtąd niewładali, niezarządzali i w żadném zdarzeniu do władania niemi dopuszczonemi nie byli, co też nayścisleyszemu dozorowi nie tylko Ziemskiey Policyi, ale i samych gubernialnych Zwierzchności pod obawą za przeciwny temu postępek surowych odpowiedzi było poruczono, a dla wypełnienia tego postanowienia, do pomienionych Rządow Gubernialnych posłane były Ukazy, pod datą 20 lutego; jednakże pomimo tak surowych rozkazow, jak się okazuje z doniesienia Litewsko-Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego, żydzi znaleźli sposob dzierżenia włości pod imieniem krestencyi, to jest: wolności zbierania z pól, podług ugody z obywatelami zawartéy, zasianego przez ich włościan zboża i siana, które przytém włościanie powinni wymłocić, zwieść do gorzelni w dzierżawie żydów zostających, i doglądać wołow stojących na karmie; a nadto dostarczać żydom robotnika i podwod w każdém prawie obywatelskim majątku, pod pozorem niby saméy krestencyi, a tym sposobem żydzi całkowicie takowemi majątkami rozrządzają i na usługach swoich, ludzi i włościan trzymają, z czego się okazuje: że żydzi zupełnie przeciwnie wytłumaczywszy Ukaz 1813 lutego 20 dnia, jakoby tylko samą naymowali krestencyą bez żadnego do włościan prawa; a z drugiey strony sami obywatele biorąc od nich zyskowną za majątki arędę pod imieniem krestencyi, zaprzedają żydom całkowity przyszły urodzay na swych gruntach zasiany, skąd wnosić można, że przez taki sposob włościan swych o głod przyprawują; przeto, w celu zupełnego wykorzenienia nadużyć, odkrytych w Gubernii Litewsko-Grodzieńskiey, zalecić Ukazem tameczn[emu] Rządowi Gubernialnemu, aby natychmiast po jego odebraniu, wyśledził wszystkie znaydujące się we władaniu żydów, pod tytułem krestencyi, obywatelskie majątki, zawierające w sobie włościan, odebrał je od żydów i właścicielom powrócił, i żeby razem wszystkie odbywane przez włościan i ludzi dwornych pod jakiémkolwiek nazwiskiem i pozorem, wieyskie u żydów roboty i posługi, koniecznie były zakończone, zalecając na przyszłość Guberskiey Zwierzchności na podobne nadużycia nayściśleyszą dawać baczność; obywatelom zaś z żydami we wzajemnych z rzeczy dzierżawy majątkow pod pozorem krestencyi rozrachunkach osobno się rozprawiać; a dla należytego wypełnienia niniejszego postanowienia i do innych od Polski przyłączonych Guberniy, jako też do Kijowskiey i Małorossyyskiey posłać Ukazy do wszystkich tamecznych Rządow Gubernii Rozkazali: wypisawszy pomieniony Rządzącego Senatu Ukaz, posłać go do wszystkich ziemskich i mieyskich Policyi, w tém zaleceniem, ażeby natychmiast przerzeczone Rządzącego Senatu postanowienie, naydokładniey wszędzie opublikowawszy, i podawszy do wiadomości wszystkich, w kościołach w dni świąteczne przez parafialnych plebanów, wszystkie nadspodziewanie mogące się znaydować we władaniu żydów pod jakimkolwiek pozorem i nazwiskiem, znaydujące się majątki, zawierające w sobie włościan, odebrały od żydów i stosownie do poprzednich tego Rządu zaleceń zwróciły właścicielom, zostawując obywatelom i żydom w rozrachunkach z rzeczy dzierżawy tych majątkow wynikających, osobno z sobą rozprawić się, a nadto wszystkie wieyskie roboty i posługi przez włościan i dwornych ludzi pod jakimkolwiek pozorem u żydów odbywane, zniosły, stosownie do powyższego postanowienia Ukazu Rządzącego Senatu; gdyż w przeciwnym razie same członki Mieskich i Ziemskich Policyi, za niedokładne wypełnienia tego, ulegną naysurowszey podług prawa odpowiedzi, jeżeli dóydzie do wiadomości Zwierzchności, że żydzi przez pobłażanie Policyi, nadużyciom obywatelskim, używają jakimkolwiem sposobem włościan na usługi i do robot; jakie zaś od których żydów odebrane będą majątki, i komu oddane, ażeby Rządowi Gubernialnemu doniosły, a nadto przedpisać wszystkim powiatowym Strapczym, iżby na działania Policyi w tém względzie baczność dawali i o wszelkim uchybieniu donosili temu Rządowi. Dnia 11 junii 1819 roku. Sekretarz Nowicki.

---

1 *Excerpt oświadczenia z Protokułu Potocznego Ziem. Ptu Telsz. w dacie poniżey wyrażającey się zapisanego i w tymże czasie pod urzędową Sądu Ziem. tegoż Ptu pieczęcią stronie jest wydan.*

Roku 1819 mca maja 30 dnia. Oświadczenie uroczyste, ja Giertruda Eleonora Harmsenowa Konsyliarzowa Kamer. w imieniu własnym, a ja Jerzy Gaspary Rotmistrz mocą instrumentu plenipotencyynego 1819 roku maja 22 dnia przez W. Jana Harmsena męża W. Harmsenowey mnie wydanego, w imieniu onegoż działający, niżey własnoręcznie podpisani w następney treści dopełniamy, że ia naypierw pisana Harmsenowa, usiłując konieczno nabyć dziedzicznie od JW. Ferdynanda Alexandra von Bolschwinga Lands Marszałka Kurlandzkiego, Majątek Bataycie alias Rytynie w pcie Telsz. ubikowany, jakowy zamiar do skutku przywodząc roku 1817 septembra 13 dnia z rzeczonym aktorem pomienionych dóbr Batayć, o walorze onych z kontraktowałam, i mocą czego czasowe possydowanie onych dóbr miałam dozwolone, po ominionym pułtora rocznym czasie mojego aktorstwa, bez formalnego prawa nabytego w dniu dzisieyszym, kiedy niezdolną byłam do otrzymania nieraz wezwanego majątku Batayć, i wiecznością nabycia, ony majątek pierwszemu dziedzicowi JW. Bolschwingowi przewiodłam i wcałku odstąpiłam, wszakże kiedy JW. Bolschwing obawą zdjęty, acz (lubo niemając formalnego prawa przedażnego na wybywające się pierwo mnie dobra. i niepodolną będąc one onerować) niezaciągnąłam moich lub męża mego na Batayciach długow, i za jakowe ogromną hipotekę komukolwiek bądź nieoparłam, i tym powodem dla zabezpieczenia zupełnego JW. Bolschwinga, chociaż okazać się mogące pretensorstwo z przyczyny mojey wynikłe, i jakiekolwiek onera na móy własny fundusz i majętność gruntową w Libawie ubikowaną przyjąłam, zgłaszam się do publiczności, iżby naleść się mogący pretensor do majątku Batayciow za móy własny i męża mego długi, niech raczy natychmiast swóy stosunek przedstawić, i o należność upomnąć się a ja zmego funduszu regulizując wszelkie zawinienie, i pretensorow zaspokoję i majątek z pod hipoteki oswobodzając naydostateczniey JW. Bolschwinga zabezpieczę, jakową publiczną protestacyą

celem obawizowania publiczności przez Kur. Lit, do xiąg ninieyszych ingrosujemy, i własnoręcznie oną podpisujemy. w Protokule podpisano po niemiecku tak: Gertruda Eleonora Harmsen Kons. George Caspari R. jako proszony Assistent. Zgodno z Protokułem Potocznym poświadczam Józef Pluszkiewicz Ziem. Ptu Telszew. Regent.

Ogłoszenia po raz trzeci.

3 Excerpt oświadczenia z Protokułu sądowego Grodzkiego powiatu Wileńskiego w dacie niżey wyrażoney zapisanego i tegoż czasu pod pieczęcią urzędową Grodzką tegoż powiatu jest wydan. — Roku tysiąc ośmset dziewiętnastego miesiąca apryla szesnastego dnia — Przed sądem grodzkim pttu Wileń. stawając osobiście WJPan Jan Sakowicz Regent gran. pttu Wileń. i Adw. subsselliów tegoż pttu, oświadczenie poniższe wpisać do protokułu podał w treści następney pisane — Apolonia z Sierzpińskich Juszkiewiczowa Kolegialna Sekretarzowa przy assystencyi męża swojego czyni oświadczenie w następney rzeczy: oyciec oświadczającey się WJPan Antoni Sierzpiński Woyski Wędenski dokumentem zrzecznym w roku 1812 mca augusta 23 wydanym i tegoż roku oktobra 13 dnia do Akt Grodz. pttu Kowień. wniesionym, summę zł. Polskich czternaście tysięcy na rzecz oświadczającey się zapisał i oną z ogólney summy u WWJPP. Leona i Anieli Borewiczow Sęstwa Gran. pttu Kowien. będącey poszyskać dozwolił a pewność doyścia wyż rzeczoey zapisaney summy na dobrach Teressowie w powiecie Kowieńskim położonych i wszelkim dalszym swoim majątku oświadczającą się ubezpieczył. Gdy oświadczająca się takowey kapitalney summy (prócz jednego tysiąca zł. pols.) z przynależnemi procentami od WW. Borewiczow sędziów niepozyskała a między tym: gdy z gazety Kuryera Lit. pod dniem 26tym februarii roku idącego za N. 46tym opublikowaney nabiera wiadomość: że WW. Adam i Anna Räyscy sędziowie graniczni pttu Kowień. wyż rzeczony majątek Teressow nabyli dziedzictwem i dla wszelkich okazać się mogących ustronnych pretensorów i kredytorów jak rownie i dla ewikcyi zostawili dwa tysiące rubli srebrnych u W. Pulkowskiego na majątku Czyczynach, więc oświadczająca się. że mocą opisaney przez oyca swojego na majątku Teressowie ewikcyi z tegoż majątku summy swojey 13 tysięcy zł. pol. z zaległemi procentami poszukiwać będzie, o têm nowych dziedziców majątku Teressowa WW. Räyskich i dalsze interesowane osoby przez ninieysze oświadczenie w Akta zapisujące się, i do gazety Kur. Lit. podać mające awizuje — U tego oświadczenia podpis w protokule następny — Apolonia Juszkiewiczowa. Zgodność z Protokułem świadczę Józef Towiański Grod. Pttu Wileń. Regent (L. S.) Poszlin kop. 52 wzięto — Czytałem Antoni Pacyna.

Roku 1819 maja 19 dnia zaświadczam: iż ten Excerpt oświadczenia wolno do druku podać i w Dodatku Gazety Kur Lit. umieścić. Michał Sawicki Prez. Grodz. Pttu Wileń

---

3. Sukcessorowie ś. p. JW. JXiędza Józefa Konstantego Bogusławskiego K. K. W. Professora Emeryta Imperator. Wileń. Uniwer. z dwóch siostr tegoż rodzonych pochodzący: jakoto: JW. Franciszek Sierzputowski Wołyńskiey Guber. Pttu Ostrogskiego Ziemski Komisarz i kawaler, imieniem W. Anny z Bogusławskich Sierzputowskiey Cześnikow. Premyśl. matki swey, i imieniem W. Anny z Bogusławskich Boguszewskiey w panieńskim stanie zostającey, a ś. p. Brygidy z Bogusławskich Boguszewskiey Stolnik. Horodelskiey córki, oraz W. Józef Jankowski Chor. woysk Pol. imieniem W. Tekli z Bogusławskich Jankowskiey żony swey i Florentego Boguszewskiego kapit. i Sekr. w ministeryum królestwa Polskiego woyny Rządu wspomnioney ś. p. W. Brygidy z Bogusławskich Boguszewskiey córki i syna rodzonych z mocy danych sobie plenipotencyi czyniący: od niedziel kilku do Miasta Wilna przybyli dla ułatwienia z pozostałey sukcessyi interessów po ś. p. JW. JXiędzu Bogusławskim wuju swym rodzonym, jako jedyni sukcessorowie tegoż, i niemający nikogo więcey, ktoby w równey linii do teyże sukcessyi mógł przychodzić, zawiadamiają Prześwietną Publiczność, iż w dniu 10, 11 i daley teraź. mca czerwca odbywać się będzie przez Sąd Ziemski Wileń. na Ulicy Zamkowey w kamienicy pod N. 142 dalszy ciąg licytacyi pozostałych różnych meblow i srebra a to każdego dnia o godzinie 3 po południu — Równie też po raz ostatni wzywają wszelkich pretensorów, jeżeliby się jacy z prawnemi dowodami do majątku tegoż ś. p. JXiędza Bogusławskiego K. K. W. znaydowali, aby się referowali do W. Pomarnackiego Sędziego Ziem. Wileń.

Takowe oświadczenie od wyż wymienionych sukcessorów po raz ostatni czyniące się względem wezwania przypytujących się do sukcessyi po zeszłym ś. p. JXiędza Józefa Konstantego Bogusławskiego K. K. W. oraz awizacyi wzywającey dłużników tegoż przyjąć do druku pozwala się — Ludwik Wołłowicz Sędzia Ziem. Wileń. Dat 1819 junii 9 dnia.

---

3 Niżey podpisana mająca schedę ziemną w Pttcie Szawelskim Gubernii Wileńsk. położoną, za należność summowną Dekretem taxy exdywizyi wieczystey Tryskiey w roku 1811ym marca 8 dnia ferowanym wyznaczoną, w któréy gospodarzy chat dwie, ludności męskiey wedle ostatniey rewizyi dusz 11, ziemi całe dobrey obrębnie położoney w ogóle z łąkami i lasem włok 5, morgow 23, prętow 116, nayduje się, iest do wyprzedania na wieczność, ktoby schedę takową nabyć życzył, raczy się udać do mnie saméy aktorki rezydującey zawsze i ciągle w mieście Wilnie w Klasztorze S. Michała WW. Panien Bernardynek.

Aniela Chomińska.

Roku 1819 junii 7 dnia takową awizacyą podającą się do gazet Kuryera Littskiego względem chęci wyprzedania swojey schedy z exdywizyi Tryskiey że można umieścić do gazet poświadczam

Ludwik Wołłowicz Sędz. Ziem. Wileńsk.

Wyjeżdża za granicę.

2. Do królestwa pruskiego obywatele miasteczka Merecza, starozakonny Mordchel Hirszowicz Jowel, Izrael Mordchelowicz Jowel, i Orel Zelmanowicz Rodenski.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 130.

Wilno dnia 13. Czerwca 1819 roku.

2 Roku 1819 Mca Junii 6 dnia w Zurnale Sądu Głłgo Litewsko Wileńskiego Departamentu 2go Wremiennego zapisano— Słuchali Prozby w Imieniu Generałowey Teodory z Piotrowiczow Vietinghoffowey przez Plenipotenta Szlachcica Ignacego Tomaszewskiego podaney, w którey wyraża: że gdy z Dokumentow, jakie już są Generałowey Vietinghoffowey powrócone, wyświeca się: że wiele osob włada Gruntami i Attynencyami Maiątku Bortkuniszek, tak przez samowolne zabory, iako też za Dokumentami z natury praw iakoby przez Krzysztofa Vietinghoffa pod rokiem 1753 Maia 24, na tenże Maiątek Bortkuniszki wydanych, nie mniey za późnieyszemi od Macieja i Anastazego Syrpowiczów, oraz od dalszych nastałemi, a takowe wszystkie, gdy wyrokiem Rządzącego Senatu NAYWYZEY potwierdzonym skassowane zostały, i na mocy tego, gdy Generałowa Vietinghoffowa wyrażonych Attynencyow poszukiwać będzie, wszakże dla wczesnego uwiadomienia wszystkich takowych nieprawnych possessorow, i gdyby oni niewiadomością nie wymawiali się, a przez to nieprzedłużali odpowiedzi u Sądu; dla tego składaiąc Kopią Polską z wytłumaczenia Ukazu Rządzącego Senatu pod dniem 4. Marca idącego 1819 Roku wydanego; prosi o dozwolenie wydrukowania w Gazetach Kuryera Litewskiego — ROZKAZALI: Przychylaiąc się do pobudek w Prośbie Generałowey Vietinghoffowey wyrażonych, i gdy takowe żądanie Prawom nie iest przeciwne; zatym złożoną Kopią Polską z Ukazu Rządzącego Senatu, po należnym przez Tranzlatora o zgodności zaświadczeniu wydrukować w Gazetach Kuryera Litewskiego pozwolić.

Tomasz Umiastowski Prezydent Sądu Głł: Litt: Wileń: 2go Depar: Kawaler.

Sekretarz Wacław Klukowski.

U tey Kopii Rezolucyi JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego Departamentu 2go Wremiennego Pieczęć — (L.S.)

Poszlin Kop: 52 opłacono.

Nro 82.

Kopia Ukazu.

Ukaz JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Wszech Rossyą z Rządzącego Senatu. Sądowi Głównemu Wileńskiemu Tymczasowego Departamentu — Rządzący Senat w ogólném zebraniu Departamen: S. Peterburgskich wysłuchawszy nadesłane przez JO. Xcia Ministra Sprawiedliwości Generała Infanteryi i Kawalera Dymitra Iwanowicza Łobanowa Rostowskiego, dla należytego spełnienia 1mo: Imienny JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ukaz Rządzącemu Senatowi na dniu 6. Februaryi idącego Roku objawiony, przez JO. Xcia Prezydenta Rady Państwa, Aktualnego Taynego Radzcę pierwszey Klassy, i Kawalera Piotra Wasilewicza Łopuchina, w którym wyrażono: „JEGO IMPERATORSKA MOSC Opinią Rady Państwa w ogólnem zebraniu większością głosów przyiętą, w Sprawie o Maiątek Bortkuniszki przez Generał Leutenantowę Vietinghoffowę u Podkomorzego Burby poszukuiący się, Naywyżey zatwierdzić raczył, i spełnić rozkazał.“ *2do*: Opinia Rady Państwa w treści następney: Rada Państwa w Departamencie Cywilnych i Duchownych Spraw, i w Ogólném Zebraniu, roztrząsała: *1mo*: Rapport Rządzącego Senatu Ogólnego Zebrania S: Petersburgskich Departamentow, w Sprawie o Maiątek zowiący się Bortkuniszki przez Generał-Leutenantowę Vietinghoffowę u Podkomorzego Burby poszukuiący się. *2do:* Sam wywod sprawy ninieyszey i *3tio* Dokumenta złożone przez Vietinghoffowę przy Prozbie, Prezydentowi Rady Państwa podaney — „Departament Cywilnych i Duchownych Spraw, weyrzawszy w skład ninieyszey Sprawy dostrzegł, że Vietinghoffowa dochodzi Maiątku Bortkuniszek za Prawem Sukcessyi odstąpioném Jey, przez Córkę w krótkim czasie zmarłą; i z powodu oboiętności dwóch Dokumentow, w jedney dacie przez Krzysztoffa Adama Vietinghoffa wydanych, lecz różnego znaczenia; za któremi, tenże Maiątek dostał się niejakiemuś Netelhorstowi, a od jego przechodząc z rąk do rąk, naostatek doszedł do Burby — Że takowe objekta rozpoznawane były w Sądach Niższey Instancyi, i należność przyznana Vietinghoffowey została, tak przez Sąd Główny Wileński, jako też i przez 3ci Departament Rządzącego Senatu, a tylko wedle opinii Senatora Rezanowa większością głosów w Ogólném Rządzącego Senatu Zebraniu przyiętey, Vietinghoffowie dawność przemilczeli; lecz względnie tey dawności, rzecz wyświeca się następnie: A) Podług Decyzyi Senatu, Vietinghoff w Ru 1757. znaydował się w Kraju Litewskim, nie zaś we Francyi, ponieważ prowadził proceder. — „O czém i przekonywaią złożone ze strony Vietinghoffowey dowody; Mąż Jey naydował się podczas siedmioletniey Pruskiey woyny w Armii Rossyyskiey Wolonterem, jako Officer Francuzki, i był rekomendowany za odznaczenie się w czasie zwycięztwa odniesionego nad Lewaldem; a wiadomo, że Feldmarszałek Apraxyn po zniesieniu Lewalda, odstąpił w Ru 1757. do Litwy; zatém i niepodpada wątpliwości, że Vietinghoff, zostaiąc w służbie Francuzkiey, rozpoczął proceder w Litwie, korzystaiąc z okazyi odstąpienia Armii Rossyyskiey do tegoż Kraju, gdzie i on pod tę porę był — B) Wedle decyzyi Senatu, w Głównym Trybunale w Ru 1760. i 1761. zakroczyli niestanne wyroki, z powodu, że pozwy podawane były obecnie Vietinghoffowi; lecz on nie stawał, i przemilczał do 1774. Roku, w którym, lubo i wznowił sprawę w byłey Generalney Konfederacyi, za Remissą którey, Sąd Ziemski Upitski naznaczył Jemu w Ru 1775. komportacyą Dokumentow, lecz Vietinghoff nie złożył, i tak życie swe zakończył. — „Paszport Króla Francuzkiego świadczy, że Vietinghoff zostawał w służbie Francuzkiey do dnia 20. Nowembra 1763 Ru — nie ma więc wąpliwości w tém, żeby Woźniowie do powrótu jego w Ru 1764. do swoiey Oyczyzny, mogli podawać obecnie Pozwy. — A że w Ru 1763. było bezkrólewie, które wyłącza od dawności Rok cały; o czém wyiaśniono w Dekrecie Wileńskiego Głównego Sądu; a zatém, do Ru 1765. dawność na mocy Statutu i Konst: 1576. Ru nie przemilczana — a od Ru 1765. do 1774., w którym Vietinghoff wznowił Sprawę, upłynęło, tylko lat 9 — Nadto iest widocznym, że do Ru 1774. Vietinghoff nie przemilczał dawności; a nawet czy mogłaby Generalna Konfederacya dopuścić w Ru 1774. Vietinghoffa do kontynuacyi procederu, jeżeliby przemilczał dawność, jakowey przeciwna strona (Syrpowicz) wówczas niedowodził — C) Naostatek Senat wyraża, że Vietinghoffową wznowiwszy w Ru 1791 proceder w Imieniu córki, i nie złożywszy dowodu żadnego o czasie zgonu męża, i o latach swey córki, przemilczała od Ru 1775. lat 16. — „Prawo dochodzenia córki Vietinghoffówny, od czasu dóyścia Jey do lat zupełnych, przyznane zostało przez Sąd Główny Wileński wpełney mocy; i na tych samych dowodach, jakie składane były temuż Sądowi,„— Lecz Ogólne Zebranie Rządzącego Senatu większością głosów, względnie tych dowodow postanowiło; że one składaiąc się z partykularnych pisem, przez lat 30. były ukrytemi, i nie były składane w Powiatowym Sądzie — „Złożone zaś dopiero przez Vietinghoffowę Metryki, i dalsze Urzędowe Swiadectwa, znoszą wszelką w tém punkcie oboiętność, zatwierdzaiąc w tychże pismach zawieraiące się dowody, że Mąż Jey, będąc już Generałem Polskiey służby (z obowiązku którey i niemógł sam osobiście stawać w Sądzie Ziemskim Upitskim dla komportacyi Dokumentów, zwyczaynie w takim razie osobistą przysięgą stwierdzaiącey się), zszedł z tego świata w Ru 1777. i że córka iego chrzczona była w Ru 1775.. A co się tycze samych Dokumentow przez Krzysztoffa Adama Vietinghoffa w Ru 1753. na Maiątek Bortkuniszki wydanych — 3ci Departament Rządzącego Senatu w postanowieniu swoiém względnie ich wyraził, szczególnie; że one nie tylko okazuią się w nastaniu swoiém wątpliwemi, i fałszywemi; lecz nawet i nie były do Akt właściwego Powiatowego Sądu, gdzie maiątek leży, przeniesione; jak o tém zastrzeżono pra-

3ci Appellacyyny Departament 1go Oddziału.

„ wem pod nieważnością samych Dokumentow.— Takowe stosunki oparte na dowodach i okolicznościach z samey
„ istoty sprawy wynikłych, i na Dokumentach przez proceduiącą Vietinghoffowę na utwierdzenie uprzednio złożonych
„ dowodow przez Ją, są dostatecznemi i do przekonania w tém, że ani sam Vietinghoff, ani Jego Sukcessorka nie
„ przemilczeli dawności w dochodzeniu maiątku Bortkuniszek: Przeto Departament Spraw Cywilnych i Duchownych
„ uznał za rzecz sprawiedliwą, wyrok Rządzącego Senatu 3go Departamentu w tey sprawie nastały, utwierdzić w zu-
„ pełności „ — Rada Państwa w Ogólném Zebraniu większością głosów postanowiła utwierdzić decyzyę Departamen-
tu Cywilnych i Duchownych spraw.— A Rządzący Senat 3go Departamentu 1go Wydziału wyrokiem swoim w tey
„ Sprawie Ru 1817. Maja 30. nastałym, postanowił następnie — „ Po skombinowaniu Dekretu Sądu Głównego Wileń-
„ skiego w tey Sprawie Ru 1808. Maja 23. nastałego, którym prawa przedażne pod R. 1753 Maja 24 dnia przez
„ Krzysztoffa Vietinghoffa i dalszych wybywców na Maiątek Bortkuniszki w Gubernii Wileńskiey w Pttcie Rosień-
„ skim leżący, wydane, skassował, i tenże Maiątek przysądził dla Generałowey Vietinghoffowey, za opłatą Burbie
„ złłch 11,000 z prozbami appellacyinemi natenże Dekret przyniesionemi, przez Podkomorzego Burbę od całego, a
„ przez Vietinghoffowę o niesądzenie dla niey na Burbie kalkulacyi z dzierżawy Maiątku, o uznanie dla Burby po-
„ szukiwania od niey za 6cio różnemi Obligami summ, o nie przysądzenie prawnych kosztow, i o nieukaranie Burby
„ za użycie przez niego samego i Adwokata Jego nie przyzwoitych wyrazow w głosach i pismach w czacie odchodzą-
„ cey Sprawy podawanych, a uwłaczaiących honoru Jey i Familii Vietinghoffow, wyświeca się: że Dokumenta przez
„ Zgromadzenie Szlacheckie Kurlandzkie wydane, i do sprawy złożone, niewątpiwe przynoszą zapewnienie, iż Mąż
„ Generałowey Vietinghoffowey Jan Vietinghoff pochodzi z teyże samey Familii Vietinghoffow, z którey był i Krzy-
„ sztoff Vietinghoff Dziedzic maiątku Bortkuniszek, i przez którego jakoby wydane Szlachcicowi Kurlandzkiemu Netel-
„ horstowi w Ru 1753. na tenże maiątek wieczyste Dokumenta, i podług takowych Dokumentow Mąż Generało-
„ wey Vietinghoffowey w procederze o skassowanie tychże wieczystych Dokumentow, dawności dziesięcioletniey nie
„ przemilczał; albowiem cały czas od datty oświadczenia przeciwko tymże Dokumentom w Ru 1757. uczynionego,
„ jaki upłynął do 1774 Roku, w którem rozpoczęty proceder został, na mocy Prawa Statutu Litewskiego z Roz: 3
„ Ar. 45. wyłączony bydź powinien od dawności, dla tey mianowicie przyczyny, że on się znaydował pod tę porę
„ w służbie Zagraniczney, jak równie i dla zaszłych w témże czasie okolicznościow w kraju Polskim — a same Do-
„ kumenta przez Krzysztoffa Vietinghoffa jakoby Netelhorstowi w Ru 1753 na Maiątek Bortkuniszki wydane, okazu-
„ ią się; nie tylko w nastaniu swoiém wątpliwe i fałszywe, gdyż podpisy na nich rąk tak samego wybywcy Vie-
„ tinghoffa, jako też iednych i tychże samych świadkow, i przyłożone przez nich pieczęci, są między sobą niezgodne,
„ ale nawet nie są do Akt właściwego Powiatowego Sądu, gdzie maiątek leży, przeniesione; jak o tém zastrzeżono
„ prawem Statutu Litewskiego Ar: 1. i 2go z Roz: 7. i Konst: 1768 Ru pod nieważnością samych Dokumentow —
„ Zatém Dekret Sądu Głgo Wileń: w Ru 1808 Maja 23 dnia zapadły, w tém, aby maiątek Bortkuni-
„ szki wybyty przez Netelhorsta nieprawego Dziedzica, dziś we władaniu Burby Podkomorzego będą-
„ cy, zwrócony został za Cessyą od córki Wdowie po Generale Vietinghoffie, pochodzącym z jedney
„ Familii z Krzysztoffem Vietinghoffem, a przeto maiącym prawo do Sukcessyi po nim, i który w do-
„ chodzeniu takowego maiątku nie przemilczał dawności, a to za opłatą dla Burby oznaczonych w tym
„ Dekrecie złł: 11,000, utwierdzić; wyiąwszy naznaczoną dla Generałowey Vietinghoffowey przysięgę
„ na utwierdzenie pochodzenia męża iey z Familii tych Vietinghoffow, którzy władali Maiątkiem Bort-
„ kuniszki, albowiem takowa przysięga przy dowodach pisma utwierdzaiących takowe pochodzenie,
„ iest zupełnie nie potrzebna; a nawet i Burba o nie naznaczenie oney w Sądzie Ziemskim Upit-
„ skim, oświadczaiąc tylko appellacyą, pozwu o to do Sądu Głównego nie wyniosł — A jako maiątek
„ Bortkuniszki, jak wyżey dowiedziono, należący do Familii Krzysztoffa Vietinghoffa, dzierżeli posseso-
„ rowie obcy, za Dokumentami nie mogącemi dla nich tegoż maiątku nadać własności, i aby takowy
„ maiątek u nich naydował się oprócz Aktow wieczystych, pod zastawą, na to nie złożono żadnego
„ Dokumentu prawnego: przeto z powrótem dla Generałowey Vietinghoffowey maiątku Bortkuni-
„ szek, dozwolić prawnym porządkiem dochodzić od kogo należy swoich strat ztąd poniesionych; rów-
„ nie i Podkomorzemu Burbie, u którego maiątek Bortkuniszki do datty ninieyszego wyroku Senatu
„ znayduie się w possessyi, dozwolić zdetrunkować z dochodow maiątku Bortkuniszek,
„ w ciągu nieprawnego władania pobieranych, wszelkie wydatki jakie okażą się istotnie przez niego
„ poniesionemi dla ulepszenia samego maiątku na korzyść prawnego Dziedzica uważać się powinne, i
„ udowodniać należność sobie kapitałow na tém maiątku hipotekowanych za skryptami i podobnego
„ rodzaiu Dokumentami przez aktualnych Dziedzicow wydanemi; Dekret zaś Sądu Głównego, który
„ nie maiąc złożonego przed sobą prawa Zastawnego, uważa maiątek Bortkuniszki pod zastawą, a przez
„ to uwalnia nieprawych Possessorow od kalkulacyi z dochodow, odwołuiąc się do Konst: 1766. Roku
„ o maiątkach pod zastawą będących, w tém razie niewłaściwie użytey podnieść; Co się zaś tycze
„ expensow prawnych przez tenże Sąd dozwolonych dla Generałowey Vietinghoffowey poszukiwać na
„ Burbie, a razem dla niego wynadgrodzenia za ulepszenie maiątku, więc i w tém punkcie, gdzie są
„ połączone różnogatunkowe między sobą pretensye, co mianowicie jest przeciwko Konstytucyi 1726
„ decyzyę tegoż Sądu skassować, zostawuiąc dla Generałowey Vietinghoffowey dochodzenie takowych
„ wydatkow ustanowionym prawnym porządkiem, oddzielnie od pretensyi za ulepszenie maiątku, któ-
„ ra może bydź tylko udowodniona przez Akta inkwizycyi kalkulacyi i weryfikacyi na mieyscu —
„ Nakoniec: co się tycze żądania Vietinghoffowey o ukaranie Podkomorzego Burbę i Adwokatow Jego
„ za użycie przeciwko Jey i Familii Vietinghoffow w czasie odeyścia sprawy wyrazow uszczypliwych
„ i nieprzyzwoitych, gdy Senat nie znayduie w tłumaczeniach się ze strony przeciwney, ani uszczy-
„ pliwych, ani też nie przyzwoitych wyrazow, zostawuie takowę okoliczność bez uważenia — Dla
„ spełnienia takowego Dekretu posłać Sądowi Głównemu Wileńskiemu Témczasowego Departamentu
„ przy zwrócie Oryginalney Sprawy Ukaz „ i Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Rzą-
dzący Senat — ROZKAZALI: Dla należytego spełnienia wyroku Rządzącego Senatu 3go Departamen-
tu nastałego NAYWYŻEY potwierdzonego, z wypisaniem onego posłać Ukaz Sądowi Głównemu Wi-
leńskiemu témczasowego Departamentu zwracaiąc przynim i same dzieło przez tenże Sąd przysłane,
A dla objawienia zaś o tém komu należy, zalecić Ukazem Tamecznemu Guberńskiemu Rządowi —
Jakowež dzieło przy témże Ukazie przesyła się. Dnia 4 Marca 1819 Roku (Autentyk podpisał) Ober Se-
kretarz Wasili Rebinin — na Stronicach poświadczył w obowiązku Sekretarza Tytularny Sowietnik
Andrzey Sołodownikow — Powytczyk Grzegorz Kobylin.

Tłumaczył Jan Śnarski Tytularny Sowietnik.